

**ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาชีพชั่วคราว**

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

1. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยกระเพาะอาหารทะลุ

2. ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานใหม่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง แผ่นพับเรื่องการดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้อง

เสนอโดย

นางมนชิสา แแดงทองคี

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติการ

(ตำแหน่งเลขที่ รพส 246)

กลุ่มกิจด้านการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลศรีนคร สานักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยกระเพาะอาหารหลุ่มที่ได้รับการผ่าตัด (แก้ไขตามติดตามการประเมต)
ผลงานสายงานพยาบาลวิชาชีพ (ชุดที่ 2) ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 2556)
2. ช่วงระยะเวลาที่ทำผลงาน 3 วัน (ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 20 มิถุนายน 2554)
3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

ความรู้ทางวิชาการ

คำจำกัดความ โรคกระเพาะอาหารหลุ่ม หมายถึง การมีบาดแผลของทางเดินอาหารชั้น mucosa ตั้งแต่บริเวณหลอดอาหาร (esophagus) ถึงลำไส้เล็ก (jejunum) แต่ส่วนมากพบในบริเวณกระเพาะอาหาร (gastric) และลำไส้เล็กส่วนต้น (duodenum)

พยาธิสภาพของโรค

แพลงกระเพาะอาหารมักเกิดที่กระเพาะอาหารส่วน antrum ใกล้กับขอบด้านในของกระเพาะอาหาร (lesser curvature) เพราะเป็นที่มีเลือดมาเลี้ยงน้อยที่สุด และเยื่อบุกระเพาะอาหารเป็นอันตรายได้ง่าย ขณะกัดล้ามเนื้อหดตัว สาเหตุสำคัญเกิดจากการเสื่อมของปัจจัยป้องกันเยื่อบุกระเพาะอาหารจากการทำลาย ส่วนใหญ่สัมพันธ์กับยาตุ่น NSAIDS และการติดเชื้อ H.pylori แพลงกระเพาะอาหารส่วนใหญ่เป็นผลจากการอักเสบของเยื่อบุกระเพาะอาหารส่วน antrum เช่นว่าการอักเสบนี้เป็นผลจากเชื้อ H. pylori อาจร่วมกับ กัดล้ามเนื้อหดตัว pylorus ปิดไม่สนิท ทำให้มีการไหลย้อนของสารในลำไส้เข้ากับปลายกระเพาะอาหาร เมื่อความด้านทันของเยื่อบุกระเพาะอาหารลดลง มีการทำลายเซลล์เยื่อบุเป็นผลให้ hydrogenion สามารถซึมเข้าเยื่อบุจึงมีการปล่อย histamine ซึ่งจะไปกระตุ้นการหลังกรดและ pepsinogen หลอดเลือดข่ายตัวเพิ่มการซึมผ่านของหลอดเลือดฝอย เยื่อบุกระเพาะอาหารบวมและสูญเสียโปรตีน เกิดวงจรการทำลายตัวเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนมีการหลุกเกิดขึ้นซึ่งส่วนใหญ่จะพบการหลุกที่ผนังด้านหน้าบริเวณส่วนโถงด้านใน การเกิดรุதหลุมากขึ้นเมื่อมีการใช้ยาตุ่น NSIADS เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในผู้สูงอายุ

อาการและการแสดง

ผู้ป่วยประมาณ 70-80% จะมีประวัติเป็นแพลงกระเพาะอาหารมาก่อนและจะมีอาการของโรคกระเพาะอาหารหลุ่มก็จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกระจายไปทั่วท้อง อาการและการแสดงแบ่งเป็น 3 ระยะ

1. early stage (2 ชั่วโมงแรก) เมื่อกีดการหลุกของกระเพาะอาหาร และลำไส้เล็กส่วนต้นกรดและน้ำย่อยจะไหลออกมากทำให้เกิดการระคายเคืองของเยื่อบุซึ่งท้อง ผู้ป่วยจะมีอาการปวดท้องทันทีทันใดที่บริเวณ epigastrium และอาจจะปวดท้องน้อยด้านขวาได้จากการที่น้ำย่อยจากกระเพาะไหลมา

ตาม right paracolic gutter อาการอาจจะเป็นแบบ neurogenic shock ผู้ป่วยจะนอนนิ่ง ๆ หน้าชีด เหงื่ออออก มือเท้าเย็น หายใจเร็วและตื้น

2. intermediate stage (2-12 ชั่วโมง) หลังจากเกิดการระคายคือของของเยื่อบุห้องท้อง เยื่อบุห้องท้องจะมีการตอบสนองโดยการหลั่ง fluid เข้าไปในช่องท้องเป็นการเจือจางน้ำย่อยจากกระเพาะ ทำให้ปวดท้องน้อยลง แต่ผู้ป่วยจะมีอาการของ Hypovolemic shock จากการเสีย fluid เข้าไปในช่องท้อง อัตราการหายใจและการเต้นของหัวใจจะเร็วขึ้นกระหายน้ำและจะเจ็บเวลาขับถ่าย ต้องนอนนิ่ง ๆ ตรวจร่างกายจะพบมีอาการกดเจ็บ (tenderness) กดปล่อยแล้วเจ็บ (rebound tenderness) และห้องแข็ง (guarding) บริเวณได้ลิ้นปี่ ในบางรายอาจจะมีปวดที่บริเวณหัวไหหลร่วมด้วยได้

3. late stage (เกิดหลัง 12 ชั่วโมง) หลังจาก 12 ชั่วโมง จะเริ่มมีการเจริญเติบโตของแบคทีเรียกล้ายเป็น bacterial peritonitis ตรวจร่างกาย จะเริ่มน้ำทึบ มีอาการแสดงของภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด และจะตรวจพบมีการเพิ่มน้ำดของหน้าท้องได้

การวินิจฉัย

1. การซักประวัติ ผู้ป่วยอาจมีอาการปวดกระเพาะอาหารเป็น ๆ หาย ๆ เรื้อรัง มีปัจจัยส่งเสริม เช่น การรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา รับประทานอาหารสจัด ความเครียด รับประทานยาแก้ปวด ยาชา ยา และ การใช้สารสเตตติดต่อต่าง ๆ

2. การตรวจร่างกาย เช่น มีการกดเจ็บ กดปล่อยแล้วเจ็บ และห้องแข็ง บริเวณได้ลิ้นปี่ และฟังเสียงการเคลื่อนไหวของลำไส้ลดลง

3. การตรวจทางห้องปอดบิดติด การ เช่น CBC, U/A, Electrolyte, BUN, Creatinin, LFT มักเป็นการตรวจพื้นฐานในผู้ที่มีอาการปวดท้อง การแปลผลต้องพิจารณาร่วมกับการตรวจร่างกาย เนื่องจากผลเหล่านี้ไม่มีความเฉพาะเจาะจงของโรค

4. การตรวจพิเศษ การตรวจทางรังสี (x-ray abdomen) คลื่นความถี่สูง (U/S) หรือ (Computerized tomography-CT) การถ่ายภาพรังสีช่องท้อง (film abdomen series) จะพบมีลมรั่วในช่องท้อง (free air) บริเวณได้กบบังลมด้านขวา

การรักษา

โดยทั่วไปการรักษาภาวะกระเพาะทะลุจะรักษาโดยการผ่าตัด แต่อาจจะรักษาโดยวิธีไม่ผ่าตัดได้ในผู้ป่วยที่ไม่สามารถทนต่อการผ่าตัดช่องท้องได้ หรือผู้ป่วยปฏิเสธการผ่าตัดและผู้ป่วยที่อาการดีขึ้นหลังจากได้รับการรักษาด้วยยา

การผ่าตัดที่นิยมในการรักษากระเพาะอาหารทะลุ คือการผ่าตัด simple suture with omentum graft หรือ with grabam'patch การเย็บปิดรูทะลุ ทำได้หลายวิธีแต่ที่ง่ายที่สุด คือใช้ absorbable suture material เย็บเหนือขอบน ขอบล่างและตรงกลางรูทะลุ เสร็จแล้วใช้ omentum ส่วนที่อยู่ใกล้หรืออาจใช้ ligament

วางแผนรูทะลุแล้วผูกที่เย็บไว้ทั้ง 3 เส้น แต่ถ้าเป็นโรคแผลกระเพาะอาหารต้องตัดชิ้นเนื้อตรงขอบแผล ก่อนทำ simple suture ทุกครั้ง เพราะแผลอาจเป็นเนื้อร้ายได้ หลังเย็บปิดรูทะลุแล้วต้องล้างห้องท้องด้วย 0.9% normal saline ประมาณ 500 มิลลิลิตร จนสะอาดแล้วดูดออกให้หมด

การพยาบาล

1. การพยาบาลผู้ป่วยก่อนได้รับการผ่าตัด

1.1 ประเมินสภาพผู้ป่วย พูดคุยซักถามอาการ ประเมินอาการปวดท้องโดย การสังเกต สอบถาม ความรุนแรงจากผู้ป่วย ตรวจสอบสัญญาณชีพ และเก็บ specimens ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1.2 ให้ผู้ป่วยเข็นซี่อินยอมรับการรักษา โดยการผ่าตัดตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ในแต่ละ โรงพยาบาล พร้อมหั้งมีพยาบาลชีวนักกับ

1.3 ดูแลการได้รับสารอาหาร น้ำ และ electrolyte บางรายที่มีภาวะโลหิตจาง เพทย์มักให้เลือด ทดลอง บันทึกสารน้ำที่ได้รับและที่ขับถ่ายออกแต่ละวันให้ถูกต้อง เพื่อสมดุลของสารน้ำในร่างกาย

1.4 ดูแลสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ ไม่มีเสียงรบกวนมาก เพื่อให้ผู้ป่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

1.5 สังเกตอาการผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด และติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจทางรัง และการตรวจพิเศษอื่น ๆ หากพบอาการผิดปกติรายงานแพทย์ทราบทันที

1.6 ประเมินความวิตกกังวล สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วย เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยระบายความรู้สึก และซักถามสิ่งที่สงสัย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรค อาการและแนวทางการรักษา

2. การพยาบาลผู้ป่วยหลังได้รับการผ่าตัด

2.1 การประเมินทางด้านร่างกาย ตรวจสอบสัญญาณชีพ ภาวะซีด ตรวจดูแผลผ่าตัดเพื่อสังเกต การมีเลือดออก หรือสารคัดหลัง ให้บันทึกถักษณะและจำนวน ติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

2.2 ประเมินทางด้านระบบประสาทของผู้ป่วย หลังได้รับยาบรรจุความรู้สึกตัว

2.3 ประเมินความเจ็บปวดของแผลผ่าตัดของผู้ป่วยว่าอยู่ระดับใด เพื่อพิจารณาให้ยาแก้ปวด

2.4 ดูแลให้ได้รับสารน้ำและ electrolyte บันทึกสารน้ำที่ได้รับและขับถ่ายออกในแต่ละวัน

2.5 แนะนำผู้ป่วยเมื่อรู้สึกตัวหลังผ่าตัด ให้เริ่มขยับพลิกตัวบันเทิงได้ วันต่อมาจึงค่อย ๆ ลุกนั่งบันเทิง ถ้าไม่มีอาการเวียนศีรษะ ให้ลองยืนที่เตียง และเดินรอบ ๆ เตียงตามลำดับเพื่อกระตุ้น ให้กระเพาะอาหาร และลำไส้ทำงานได้ดี ป้องกันอาการท้องอืดแน่นห้อง ซึ่งจะมีผลต่อแผลผ่าตัด ทำให้แผลเจ็บตึงและแพลงติดช้ำได้

2.6 เมื่อแพทย์ตรวจดูแล้วพบว่ากระเพาะอาหารและลำไส้เริ่มทำงาน 医師가 배가蠕동하는지 확인한 후에 수술 부위를 관찰하는 단계입니다. 一般적으로 배가蠕동하는 시기는 수술 후 24~48시간입니다. 그러나 개인마다 차이가 있으므로 환자의 상태와 의사의 지침에 따라 달라집니다.

2.7 หายใจเข้า ออกลึก ๆ ยาว ๆ เป็นพัก ๆ เพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต และป้องกันภาวะแทรกซ้อนของปอด

2.8 ประมาณ 7 วันหลังผ่าตัด แพทย์จะพิจารณาตัดไหม กรณีที่ยังไม่ได้ตัดไหมให้ระมัดระวังอย่าให้แผลเปียกน้ำ จะทำให้แผลอักเสบติดเชื้อได้ และทำแผลวันละ 1 ครั้ง ที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

2.9 การทำงานและการออกกำลังกาย งดการทำงานหนัก เช่น การยกของหนัก โดยเฉพาะในระยะ 1 - 1 เดือนครึ่ง หลังการผ่าตัด

2.10 ภาวะแทรกซ้อนหรืออาการผิดปกติที่ต้องมาโรงพยาบาลคือ มีไข้ ปวดท้องรุนแรง ปวดท้องเป็นพัก ๆ แผลผ่าตัดอักเสบบวมแดง มีหนอง หรือแผลผ่าตัดเป็นรอยแยก

เภสัชวิทยา

metronidazole เป็นยาปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์ทำลายเชื้อบิเดนติวัทท์ในลำไส้และเนื้อเยื่อ粘膜 ผลข้างเคียง พบน้อย อาจพบอาการคลื่นไส้อาเจียน ท้องเดิน ปวดท้อง ปวดศีรษะ มีน้ำสับสน การพยาบาล 1. แนะนำให้ผู้ป่วยทราบผลข้างเคียงของยา เพื่อลดความวิตกกังวลเมื่อมีอาการ 2. ยาอาจทำให้เม็ดเลือดขาวต่ำลง ทำให้ติดเชื้อจ่าย ควรหลีกเลี่ยงจากผู้ป่วยโรคติดเชื้อ 3. แนะนำให้ผู้ป่วยรับประทานยาให้ครบตามแผนการรักษา ไม่หยุดยาเองเพื่อป้องกัน การติดเชื้อซ้ำ

ceftiaxone เป็นยาปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์ทำลายเชื้อคอลบคลูมทึ้งแบคทีเรียกรัมบวกและกรัมลบ ผลข้างเคียง การแพ้ยา พบน้อย จะมีอาการ เหนื่อยออกมาก ใจสั่น อาเจียน และตัวเหลว การพยาบาล 1. ซักประวัติการแพ้ยา สังเกตอาการแพ้ยา เมื่อพบรับหยุดยาและรายงานแพทย์ทราบทันที 2. การฉีดยาเข้าทางหลอดเลือดดำ ควรฉีดช้าๆ 3-5 นาที เพื่อหลีกเลี่ยงอาการปวดและหลอดเลือดดำอักเสบ

3. ควรเก็บยาที่ยังไม่ละลายในอุณหภูมิไม่เกิน 25 องศาเซลเซียส และอย่าให้ยาถูกแสง สำหรับที่ผสมแล้วต้องใช้ภายใน 2 ชั่วโมง แต่ถ้าเก็บในตู้เย็นอยู่ได้นาน 24 ชั่วโมง

morphine เป็นยาระงับความเจ็บปวดที่สภาพติดได้ โดยออกฤทธิ์กดประสาทส่วนกลาง ทำให้ร่างกาย ผลข้างเคียง คลื่นไส้อาเจียน กดการหายใจ ง่วงนอน ตาพร่ามัว เกิดการสภาพติด ถ้าได้รับยาเกินขนาดอาจเกิดผื่นแพ้ที่ผิวนังได้

การพยาบาล 1. ยาประเภทสภาพติดได้ ควรระมัดระวังให้ผู้ป่วยถูกขนาดและวิธี อย่างภายใต้การควบคุมดูแลของแพทย์

2. การให้ยาทางหลอดเลือดดำควรให้ช้าๆ และจ่อจางด้วยน้ำกลั่นหรือ 0.9 % normal saline การฉีดยาเร็วจะทำให้กดการหายใจได้

3. อธิบายให้ทราบอาการข้างเคียง คลื่นไส้อาเจียน ปวดท้อง บางรายอาจมีอาการคัน หน้าแดง 4. ผู้ป่วยที่ได้รับยาเกินขนาดจะกดการหายใจ รูม่านตาหลีก ต้องเตรียมอุปกรณ์สำหรับช่วยหายใจ และยาต้านฤทธิ์ได้แก่ naloxone ให้ทางหลอดเลือดดำอย่างช้าๆ

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

โรคกระเพาะอาหารทะลุเป็นโรคที่พบบ่อยโรคหนึ่ง ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการและมีกลไกการเกิดโรคที่ซับซ้อน ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร จนเป็นโรคกระเพาะ ได้แก่ ยาเก็บปวด แอดส์ไพริน ยารักษาโรคกระดูกและข้ออักเสบ การสูบบุหรี่ ความเครียด อาหารเผ็ด น้ำอัดลม สร้างช่องปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อบุกระเพาะอาหาร เกิดการอักเสบเรื้อรังและรุนแรงจนเกิดกระเพาะอาหารทะลุได้ ซึ่งพบได้ประมาณร้อยละ 25-30 และถ้าเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง รักษาไม่ทัน อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ได้ จากสถิติผู้ป่วยโรคกระเพาะอาหารทะลุที่หออภิบาลผู้ป่วยหนักพบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2552 2553 และ 2554 มีจำนวน 4 ราย 7 ราย และ 9 ราย ตามลำดับ ดังนี้ จึงเห็นว่า โรคกระเพาะทะลุเป็นโรคที่ควรให้ความสำคัญในการตรวจวินิจฉัยและการรักษา อี่างถูกต้องรวดเร็วเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ได้

จากรพ.สีค่าย ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 75 ปี สัญชาติไทย สถานภาพสมรสคู่ ศาสนานพุทธ ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไปโรงพยาบาลเกณฑ์ราชวรวิหาร ศุภภิบาล 3 วันที่ 17 มิถุนายน 2554 ด้วยอาการปวดท้อง 6 ชั่วโมงก่อนมา มีคลื่นไส้ ไม่มีอาเจียน เอกซเรย์ช่องท้องพบ free air under right diaphragm แพทย์วินิจฉัยกระเพาะอาหารทะลุ พิจารณาส่งต่อมายังโรงพยาบาลสิรินธร เพื่อทำการรักษาโดยการผ่าตัด explor lap and simple suture with omental graft นอนพักรักษา ในหออภิบาลผู้ป่วยหนักเป็นเวลา 3 วัน งดน้ำดื่มน้ำอาหาร ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ให้ยาปฏิชีวนะ หลังการผ่าตัด ไม่มีภาวะแทรกซ้อน แพทย์อนุญาตให้ขยับไปพักพื้นต่อ ที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิงเป็นเวลา 7 วัน แพทย์อนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้ใน วันที่ 27 มิถุนายน 2554 รวมระยะเวลาที่ผู้ป่วยรักษาในโรงพยาบาลเป็นเวลา 10 วัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. รับผู้ป่วยหลังผ่าตัด explor lap and simple suture with omentum graft จากห้องผ่าตัด แรกรับผู้ป่วยรีสีกตัวดี สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 36.5 องศาเซลเซียส ชีพจร 70 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 109 /40 มิลลิเมตรปรอท

2. ทำการพยาบาลที่หออภิบาลผู้ป่วยหนักเป็นเวลา 3 วัน ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนหลัง การผ่าตัด ไม่มีเลือดออกเพิ่ม อธิบายอาการและการรักษา การดูแลแผลผ่าตัดอย่างถูกวิธี และการปฏิบัติคนเมื่อกลับไปอยู่บ้าน

3. แพทย์อนุญาตให้ขยับไปพักพื้นที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิงวันที่ 20 มิถุนายน 2554 และแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน วันที่ 27 มิถุนายน 2554 และนัดเพื่อติดตามอาการ วันที่ 6 กรกฎาคม 2554 เวลา 8.00 น.

5. ผู้ร่วมดำเนินการ “ไม่มี”

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดร้อยละ 100

กรณีศึกษาผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 75 ปี เป็นคนไทยเชื้อสายจีน HN 18567/54 AN 7786/54 รับข้อมูลจากโรงพยาบาลรามาธิราภรณ์ สุขุมวิท 3 วันที่ 17 มิถุนายน 2554 เวลา 11.00 น. มาด้วยอาการปวดท้อง มีคลื่นไส้ไม่มีอาเจียน 6 ชั่วโมง ก่อนมาโรงพยาบาล สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 37.2 องศาเซลเซียส ชีพจร 72 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที และความดันโลหิต 110/74 มิลลิเมตรปรอท ตรวจร่างกายพบหน้าท้องแข็งตึง ผลการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจปกติ ผลการตรวจเลือด CBC Hb 10.2 g % (ค่าปกติ 14-18 g%) Hct 30.8 % (ค่าปกติ 31-43 %) WBC $9.98 \times 10^3 /UL$ (ค่าปกติ 4.5-10.7 $56 \times 10^3 /UL$) neutrophil 77.2 % (ค่าปกติ 40-65%) lymphocyte 19.2 % (ค่าปกติ 20- 40%) platelet count $395 \times 10^3 /UL$ (ค่าปกติ 140-450 $\times 10^3 /UL$) electrolyte Na 138 mmol/l (ค่าปกติ 135-145 mmol/l) K 3.83 mmol/l (ค่าปกติ 3.5-5.1 mmol/l) Cl 107 mmol/l (ค่าปกติ 100-110 mmol/l) CO₂ 22.7 mmol/l (ค่าปกติ 24-32 mmol/l) BUN 10 mg/dl (ค่าปกติ 8-20 mg/dl) Cr 1.1 mg/dl (ค่าปกติ 0.8-2 mg/dl) เอกซเรย์ท้องท้องพับ free air under right diaphragm แพทย์วินิจฉัยกระเพาะอาหารทะลุ ส่งต่อมาระบุในโรงพยาบาลสิรินธร เพื่อให้การรักษาโดยทำการผ่าตัด explor lap and simple suture with omental graft ให้การดมยา ระงับความรู้สึกแบบทั่วไป ในวันที่ 17 มิถุนายน 2554 เวลา 13.10 น. ถึง 14.30 น. เนื่องจาก ผู้ป่วยมีอายุมากและมีภาวะซึ่ด หลังผ่าตัดแพทย์จึงให้ขยามมาพักพื้นที่ห้องอภิบาลผู้ป่วยหนัก วันที่ 17 มิถุนายน 2554 เวลา 15.00 น. แรกรับผู้ป่วยรู้สึกตัวดี ให้ออกซิเจนทางหน้ากาก 10 ลิตรต่อนาที สัญญาณชีพแกรรับ อุณหภูมิ 36.5 องศาเซลเซียส ชีพจร 84 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 146 /90 มิลลิเมตรปรอท แพทย์ให้สารน้ำ 0.9 % NSS หยดทางหลอดเลือดดำ 100 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ใส่สายให้อาหารทางจมูกต่อลงถุง งดน้ำและ อาหารทางปากทุกชนิด ใส่สายสวนปัสสาวะ บันทึกสารน้ำที่ร่างกายได้รับ ผู้ป่วยได้รับ PRC 1 unit หมู่เลือด B จากห้องผ่าตัด ขณะผ่าตัดมีเลือดออกเล็กน้อยประมาณ 10 ซีซี ยาที่ผู้ป่วย ได้รับ ceftiaxone 2 กรัมทางหลอดเลือดดำ วันละ 1 ครั้ง metronidazole 500 มิลลิกรัมทาง หลอดเลือดดำ ทุก 8 ชั่วโมง omeprazole 40 มิลลิกรัมทางหลอดเลือดดำ ทุก 12 ชั่วโมง morphine 4 มิลลิกรัมทางหลอดเลือดดำ เมื่อปวดแพลทุก 6 ชั่วโมง ปัญหาที่พบ ผู้ป่วยเสียงต่ำภาวะระบบ ไหหลอดเลือดล้มเหลว ติดตามสัญญาณชีพทุก 1 ชั่วโมง Hct หลังการผ่าตัด 8 ชั่วโมง ร้อยละ 34 สังเกตแพล ผ่าตัดพบว่าไม่มีเลือดซึม ปริมาณสสารน้ำที่ร่างกายได้รับ 1600 มิลลิตร ปริมาณสารน้ำออก 1000 มิลลิลิตรใน 8 ชั่วโมง ผู้ป่วยไม่สุขสบายเนื่องจากปวดแพลผ่าตัด ระดับความเจ็บปวด 8 คะแนนจาก 10 คะแนน ได้รับ morphine 4 มิลลิกรัมทางหลอดเลือดดำ

เวลา 21.00 น. หลังได้รับยา ผู้ป่วยไม่มีคลื่น ไส้อาเจียน อาการปวดลดลง การหายใจปกติ 16 ครั้งต่อนาที ไม่มีผื่นแดง

วันที่ 18 มิถุนายน 2554 ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี มีสีหน้าไม่สูญเสีย ตรวจสอบสัญญาณชีพ อุณหภูมิ 36.8 องศาเซลเซียส ชีพจร 82 ครั้งต่อนาที หายใจ 16 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 110/50 มิลลิเมตรปอร์อท ผลการตรวจเลือด CBC Hb13.4 g % (ค่าปกติ 14-18 g%) Hct 35 % (ค่าปกติ 31-43 %) WBC 9.86×10^3 /UL (ค่าปกติ 4.5-10.7 56×10^3 /UL) neutrophil 44.2 % (ค่าปกติ 40-65%) lymphocyte 30 % (ค่าปกติ 20- 40%) pletlet count 371×10^3 /UL (ค่าปกติ 140-450 $\times 10^3$ /UL) electrolyte Na 137.4 mmol/l (ค่าปกติ 135-145 mmol/l) K 3.58 mmol/l (ค่าปกติ 3.5-5.1 mmol/l) Cl 106 mmol/l (ค่าปกติ 100-110 mmol/l) CO₂ 21.2 mmol/l (ค่าปกติ 24-32 mmol/l) BUN 8 mg/dl (ค่าปกติ 8-20 mg/dl) Cr 0.7 mg/dl (ค่าปกติ 0.8-2 mg/dl) แพทย์มาตรวจเยี่ยมผู้ป่วยให้สารน้ำ 5% D/N/2 หยดทางหลอดเลือดดำ 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ปัญหาที่พบ ผู้ป่วยเสียงต่อการติดเชื้อที่แพลผ่าตัด แพลผ่าตัดแห้งดีไม่มีเลือดหรือสารคัดหลังซึ่ง ผู้ป่วยไม่สูญเสียเนื่องจากปวดแพลผ่าตัด ระดับความเจ็บปวด 7 คะแนน จาก 10 คะแนน ได้รับยาแก้ปวด morphine 4 มิลลิกรัม เวลา 8.00 น. ได้รับออกซิเจน canular 3 ลิตรต่อนาที วัดค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดงปaleyนิว ได้ร้อยละ 100 ผู้ป่วยเสียงต่อภาวะขาดสารน้ำและ electrolyte เนื่องจาก ผู้ป่วยคงน้ำและอาหาร บันทึกปริมาณสารน้ำเข้าในร่างกาย 3030 มิลลิลิตร ปริมาณสารน้ำออก 2600 มิลลิลิตร ต่อวัน อธิบายให้ผู้ป่วยทราบความจำเป็น ที่ต้องคงน้ำและอาหาร เมื่อกระเพาะอาหารและลำไส้เริ่มทำงาน แพทย์จะอนุญาตให้เริ่มจิบน้ำได้ ผู้ป่วยติดกังวลเกี่ยวกับโรค การรักษาและแพลผ่าตัด อธิบายเกี่ยวกับโรค การรักษาพยาบาล และดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนหลังการผ่าตัด พูดคุยให้กำลังใจ เปิดโอกาสให้ญาติ ญาแอลและญาติผู้ป่วยทำให้ผู้ป่วยวิตกกังวลลดลง พักผ่อนนอนหลับได้ มีสีหน้าสดชื่นขึ้น

วันที่ 19 มิถุนายน 2554 ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี มีสีหน้าสดชื่นขึ้น มีอาการปวดแพลผ่าตัด ทางหน้าท้องเล็กน้อย ระดับความเจ็บปวด 4 คะแนน จาก 10 คะแนน ทนได้ไม่ได้รับยาแก้ปวด สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 88 ครั้งต่อนาที หายใจ 14 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 140/50 มิลลิเมตรปอร์อท ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดงปaleyนิว ร้อยละ 100 แพทย์มาตรวจเยี่ยมผู้ป่วยให้สารน้ำ 5% D/N/2 หยดทางหลอดเลือดดำ 80 มิลลิลิตร ต่อชั่วโมง ผู้ป่วยเสียงต่อภาวะขาดสารน้ำและ electrolyte เนื่องจาก ผู้ป่วยคงน้ำและอาหาร ปริมาณสารน้ำเข้า 2050 มิลลิลิตร ปริมาณสารน้ำออก 1800 มิลลิลิตร ผู้ป่วยมีภาวะสมดุลของสารน้ำในร่างกาย ผิวนังชุ่มชื่น ไม่แห้งตึง แนะนำให้ท้าวสลินที่ริมฝีปากเพื่อป้องกันปากแห้ง แตกได้ ผู้ป่วยเสียงต่อการเกิดแพลคดทับเนื่องจากการเคลื่อนไหวร่างกายน้อย จากการสอบถาม

พบว่าผู้ป่วยมีความเชื่อว่าการเคลื่อนไหวร่างกายมากจะทำให้แพลงผ่าตัดแยก อธิบายการดูแล
แพลงผ่าตัด การไอ การจามที่มีประสิทธิภาพ ข้อดีของการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อกระตุ้น
การทำงานของลำไส้ ป้องกันการเกิดภาวะท้องอืด ผู้ป่วยลูกนั่งและเคลื่อนไหวร่างกายมากขึ้น

วันที่ 20 มิถุนายน 2554 ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี มีอาการปวดแพลงผ่าตัดทางหน้าท้องเล็กน้อย
ตรวจสัญญาณชีพ อุณหภูมิ 36.7 องศาเซลเซียส ชีพจร 78 ครั้งต่อนาที หายใจ 14 ครั้งต่อนาที
ความดันโลหิต 110/60 มิลลิเมตรปอร์ท ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดงปลายนิ้ว
ร้อยละ 100 แพลงผ่าตัดแห้งดี ไม่มีเลือดหรือสารคัดหลังซึม แพทย์มาตรวัดเยี่ยมผู้ป่วยให้
สารคลาย 5 % D/N/2 หยดทางหลอดเลือดดำ 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง งดน้ำและอาหารทางปาก
ทุกชนิด ปริมาณสารน้ำเข้า 2400 มิลลิลิตร ปริมาณสารน้ำออก 2600 มิลลิลิตร ผู้ป่วยมีภาวะ
สมดุลของสารน้ำในร่างกาย แพทย์อนุญาตให้ผู้ป่วยขึ้นไปพักฟื้นที่ห้องผู้ป่วยศัลยกรรมหญิงได้
ปัญหาที่ส่งต่อ ผู้ป่วยเสียงต่อการติดเชื้อเนื่องจากมีแพลงผ่าตัด เพื่อให้ห้องผู้ป่วยติดตามประเมิน
สภาพแพลงผ่าตัด ผู้ป่วยเสียงต่อภาวะขาดสารน้ำและ electrolyte เนื่องจากผู้ป่วยคงน้ำและอาหาร
ผู้ป่วยวิตกกังวลเกี่ยวกับ โรค การรักษาและแพลงผ่าตัดเมื่อกลับไปพักฟื้นต่อที่บ้าน จากการ
ซักประวัติพบว่าผู้ป่วยรับประทานน้ำอัดลมและอาหารสจัดเป็นประจำ พยาบาลอธิบายเกี่ยวกับ
โรคกระเพาะอาหารทั่วๆ ไป การรักษาและการรักษา แนะนำการดูแลแพลงผ่าตัด แนะนำการปฏิบัติตน
เมื่อกลับบ้าน ได้แก่ การรับประทานยาและผลข้างเคียงของยา การรับประทานยาให้หมดตาม
แพทย์สั่ง ไม่หยุดยาเอง งดรับประทานอาหารสเผ็ด น้ำอัดลม ชาและกาแฟ ห้ามยกของหนัก
ห้ามแพลงผ่าตัดถูกน้ำ การพักผ่อนอย่างเพียงพอ การมาตรวจตามนัด และการสังเกตอาการ
ผิดปกติที่รวมมาบนแพทย์ทันที ได้แก่ การติดเชื้อที่แพลงผ่าตัด มีไข้ แพลงบวมแดง มีเลือดหรือ
สารคัดหลังซึม มีอาการปวดท้อง อาเจียนเป็นเลือด ให้รีบมาพบแพทย์

วันที่ 23 มิถุนายน 2554 ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี ตรวจเยี่ยมผู้ป่วยที่ห้องผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง
ผู้ป่วยไม่มีอาการปวดแพลงผ่าตัดทางหน้าท้อง สัญญาณชีพ อุณหภูมิ 36.9 องศาเซลเซียส
ชีพจร 88 ครั้งต่อนาที หายใจ 16 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 110/60 มิลลิเมตรปอร์ท แพทย์
ให้เริ่มรับประทานอาหารเหลวใส่ได้ ให้หยุดยาnidnid และเปลี่ยนเป็นยาคิน omeprazole 20 มิลลิกรัม
1 เม็ด วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร metronidazole 200 มิลลิกรัม วันละ 2 เม็ด 3 เวลาหลังอาหาร
ผู้ป่วยมีสีหน้าสดชื่น ประเมินความรู้สึกความเจ็บไข้ใน การปฏิบัติตนเมื่อกลับบ้าน ผู้ป่วยเข้าใจ
และตอบคำถามได้ หลีกเลี่ยงอาหารสจัดและน้ำอัดลมได้ ผู้ป่วยนอนพักรักษาตัวที่
ห้องผู้ป่วยศัลยกรรมหญิงรวม 7 วัน แพทย์อนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้าน วันที่ 27 มิถุนายน 2554
โดยให้ยาไปรับประทานที่บ้านและนัดตรวจเพื่อติดตามอาการ วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
เวลา 8.00 น. รวมนอนรักษาตัวในโรงพยาบาล 10 วัน

7. ผลสำเร็จของงาน

สรุปกรณีศึกษาผู้ป่วยหญิงไทยมาโรงพยาบาลครั้งที่ 17 มิถุนายน 2554 ด้วยอาการปวดท้อง 6 ชั่วโมง ก่อนมา เอกซเรย์ช่องท้องพบ free air under right diaphragm แพทย์วินิจฉัยกระเพาะอาหารทะลุ ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด explor lap and simple suture with omental graft หลังการผ่าตัด นอนพักรักษาที่ห้องพยาบาลผู้ป่วยหนัก 3 วัน ไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด แผลผ่าตัดแห้งดีไม่มีเลือด หรือสารคัดหลังซึม ไม่เกิดการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลเนื่องจากไม่เคยได้รับการผ่าตัด และขาดความรู้เกี่ยวกับ โรคกระเพาะอาหารทะลุ ให้ให้ความรู้โรคกระเพาะอาหารทะลุ และการดูแลแผล ผ่าตัด คำแนะนำเมื่อกลับไปอยู่บ้าน มีการประเมินความรู้ของผู้ป่วยซ้ำ ผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ และบอกวิธีการดูแล ตนเอง ได้ถูกต้อง แพทย์อนุญาตให้พักพื้นต่อที่ห้องผู้ป่วยคัลยกรรมหญิงต่อ 7 วัน จึงอนุญาตให้กลับบ้าน รวมระยะเวลาที่นอนโรงพยาบาลทั้งหมด 10 วัน นัดตรวจเพื่อติดตามอาการ วันที่ 26 มิถุนายน 2554 เวลา 8.00 น.

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 8.1 เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาตนเองในการให้การพยาบาลผู้ป่วยกระเพาะอาหารทะลุ
- 8.2 ผู้ป่วยและญาติได้รับความรู้จากการให้คำแนะนำของพยาบาล ในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง และเหมาะสมหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง

9. ความยุ่งยาก ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ

ผู้ป่วยรายนี้มีความยุ่งยากในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากผู้ป่วยอายุมาก มีปัญหารื่องการได้ยิน และผู้ป่วยเป็นคนไทย เชื้อสายจีน พูดไทยไม่ชัดและฟังภาษาไทยได้ไม่ดี ทำให้การสื่อสารกับพยาบาลเป็นไปด้วยความลำบาก รวมทั้งผู้ป่วยและญาติมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการดูแลแผลผ่าตัดเนื่องจากขาดความรู้ในการดูแลแผลผ่าตัด และมีความเชื่อเกี่ยวกับการดูแลแผลผ่าตัดที่ผิด เช่น การเคลื่อนไหว ร่างกายมากจะทำให้แผลผ่าตัดแยก เป็นต้น

10. ข้อเสนอแนะ

- 10.1 พยาบาลควรมีการประเมินความรู้ของผู้ป่วยและญาติ เกี่ยวกับ โรคและการดูแลแผลผ่าตัด ทุกครั้ง ก่อนการให้ความรู้และการปฏิบัติงานที่ถูกวิธี
- 10.2 พยาบาลควรมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร กรณีที่ติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วยโดยตรงไม่ได้ ควรให้ญาติที่ดูแลผู้ป่วย ช่วยเป็นคนกลางในการติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วย เพื่อประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล
- 10.3 ติดตามผลการรักษาตลอดจนให้คำแนะนำในการดูแลผู้ป่วย โรคกระเพาะอาหารทะลุโดยทีม เยี่ยมบ้านและมีการส่งต่อศูนย์สาธารณสุข

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการและได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตาม
กำหนดน้ำของคณะกรรมการ

(ลงชื่อ) ๓๖๒๗ ๑๐๙๒๐๙
(นางมนชิสา แคงทองดี)

ผู้ขอรับการประเมิน
(วันที่) ๒๑/๐๘/๒๕๕๙

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) សุวัฒน์ ตัน
(นางสุวัลักษณ์ อัศตรเดชา)

(ตำแหน่ง) หัวหน้าพยาบาล
กสุ่มการกิจด้านการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลสิรินธร
(วันที่) ๒๒/๐๘/๒๕๕๙

หมายเหตุ : ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้รับการประเมินโดยตรงในช่วงระหว่างวันที่
17 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 20 มิถุนายน 2554 คือ นางอัจฉรา สุประดิษฐ์ ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ

(ลงชื่อ) .....
(นายพิพัฒน์ เกรียงวัฒนศิริ)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสิรินธร
(วันที่) ๒๕/๐๘/๒๕๕๙

ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานใหม่ประสิทธิภาพมากขึ้น ของ นางมนชิสา แคงทองดี

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยานาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)
(ตำแหน่งเลขที่ รพส. 246) กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร สำนักการแพทย์
เรื่อง แผ่นพับเรื่องการคุณภาพผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้อง
หลักการและเหตุผล

การผ่าตัดทางหน้าท้องเป็นวิธีหนึ่งในการรักษาเนื้ือเยื่ออวัยวะของร่างกายที่มีพยาธิสภาพ
หรือได้รับบาดเจ็บให้กลับสู่สภาวะปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวินิจฉัย โรค แก้ไขและซ่อมแซม
หรือเพื่อบรรเทาอาการต่าง ๆ ของโรคหรือความผิดปกติของอวัยวะ แม้การผ่าตัดจะมีประโยชน์ในการรักษา^{แต่ขณะเดียวกันการผ่าตัดก็มีผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งในระยะก่อนผ่าตัดและหลังผ่าตัดด้วยเช่นกัน}
การฟื้นสภาพหลังผ่าตัดในผู้ป่วยแต่ละรายจะใช้เวลาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ^{ระดับการศึกษา สุนิสัยเดิม ภาวะ โรคประจำตัวของผู้ป่วย การได้รับบาดเจ็บของอวัยวะ สภาพจิตใจ}
^{ภาวะจิตสังคม ชนิดของการผ่าตัด และภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด จำเป็นต้องมีแผนการคุณภาพผู้ป่วย}
หลังการผ่าตัด เพื่อเสริมสร้างการคุณภาพ ลดลงของภัยหลังการผ่าตัด ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ลดระยะเวลา^{การนอนโรงพยาบาล ลดค่าใช้จ่าย สามารถคุณภาพและลดลงของภัยหลังการผ่าตัด ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ลดระยะเวลา}
การผ่าตัดทางหน้าท้องที่ห้องโถงที่ห้องน้ำกับห้องน้ำพับว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2552 2553 และ 2554
มีจำนวน 10 ราย 12 ราย 31 ราย ตามลำดับ โดยมีผู้ป่วยโรคกระเพาะอาหารทะลุเพิ่มขึ้นตามสถิติใน
ปี 2552 2553 และ 2554 มีจำนวน 4 ราย 7 ราย และ 9 ราย ตามลำดับ ดังนี้จึงเห็นว่าควรจัดทำแผ่นพับ^{ประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}
ประกอบ การสอน เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติได้เรียนรู้วิธีการคุณภาพผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้อง^{วิธีการคุณภาพผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้อง}
ได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์และหรือเป้าหมาย

- เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับโรคกระเพาะอาหารทะลุ และสามารถ^{ปฏิบัติในประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}ป้องกันการกลับเป็นซ้ำได้อย่างถูกต้อง
- เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติคุณภาพผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้องได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน^{ประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}หลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง

กรอบการวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอ

จากทฤษฎีการคุณภาพผู้ป่วยของโอลิเวอร์ โอลิเวอร์อชิบามิโนทัศน์ของการคุณภาพผู้ป่วย ไว้ว่า “การคุณภาพผู้ป่วยของ^{ประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}เป็นการปฏิบัติกรรม ที่บุคคลริเริ่มและกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในการดำรงไว้ชีวิต^{ประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}สุขภาพและความเป็นอยู่อันดี” จึงนำกรอบแนวคิดมาใช้ในการคุณภาพผู้ป่วยหลังการผ่าตัด^{ประจำปี 2552 2553 และ 2554 ที่ห้องน้ำห้องน้ำพับ}

ทางหน้าท้อง เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้ในการดูแลตนเองและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เป็นการเพิ่มความรู้สึก มีคุณค่าในตนของผู้ป่วยและบรรเทาความรู้สึกกลัว วิตกกังวลและความเครียดหลังการผ่าตัด และยังเป็น การลดภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง ได้อีกด้วย ผู้จัดทำจึงมีแนวคิดในการจัดทำแผ่นพับ การดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง เพื่อเป็นสื่อการสอนให้ความรู้และสามารถปฏิบัติได้จริงแก่ผู้ป่วย และญาติ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ข้อเสนอ

1. ประชุมปรึกษานักกายภาพ ในห้องอภิบาลผู้ป่วยหนักเพื่อค้นหาแนวทางการดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัด ทางหน้าท้อง
2. เสนอแนวคิดจัดทำแผ่นพับการดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง ต่อหัวหน้าหน่วยงาน
3. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล รูปแบบการทำแผ่นพับเรื่องการดูแลหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง จากตำรา เอกสารทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกและอื่นๆ
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาจัดทำแผ่นพับการดูแลหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง โดยมี เนื้อหา ดังนี้ การผ่าตัดทางหน้าท้อง การปฏิบัติตนที่เหมาะสม ได้แก่ การรับประทานอาหาร การรับประทานยาตามแผนการรักษา การดูแลแพลท์ตัด กรรมการตรวจตามนัดและการสังเกตอาการผิดปกติ ที่ต้องมาพบแพทย์ทันที พร้อมคำอธิบายและภาพประกอบเพื่อส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตน
5. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำมาทดลองใช้กับผู้ป่วยจำนวน 10 ราย
6. ประชุมร่วมกันในหน่วยงานเพื่อประเมินผลการใช้แผ่นพับ โดยการสอบถามความรู้ของผู้ป่วย และญาติ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำแผ่นพับการดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้อีกครั้ง กับผู้ป่วยจำนวน 5 ราย แล้วนำมาประเมินผลซ้ำ
8. ประชุมร่วมกันในหน่วยงานเพื่อประเมินผลการใช้แผ่นพับการดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดทาง หน้าท้อง ครั้งที่ 2
9. นำแผ่นพับที่ได้รับการแก้ไขลงเลขเอกสารที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพ
10. แจกแผ่นพับเรื่อง การดูแลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดทางหน้าท้อง แก่ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยที่ได้รับ การผ่าตัดทางหน้าท้องทุกราย
11. ประเมินความรู้ผู้ป่วยและญาติโดยการสอบถามความกี่วันกับการปฏิบัติตน การดูแลแพลท์ตัด การสังเกตอาการผิดปกติ เป็นรายบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลตนเองหลังการผ่าตัดทางหน้าท้องได้ถูกต้อง
- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดทางหน้าท้องไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด สามารถทราบถึงอาการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์ทันที ลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้หลังผ่าตัด

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- อัตราผู้ป่วยและญาติมีความรู้เรื่อง โรคกระเพาะอาหารทะลุมากกว่า ร้อยละ 80
- อัตราผู้ป่วยและญาติมีความรู้ในการดูแลตนเองหลังการผ่าตัดทางหน้าท้องมากกว่า ร้อยละ 80

(ลงชื่อ) ๒๖๗๓ ๑๑๙๖๑๙
(นางมนชิสา แคงทองดี)

ผู้ขอรับการประเมิน
(วันที่) ..... ๒๖/๐๘/๒๕๖๗/.....